

العلام كرمي

شعلانی: «ربنی بـ حیات، حیاتی بـ فیضه» در.

سیل ۲ صاپی ۳۲ ۱۶ رمضان ۱۴۲۶ مدیری : حلم ثابت ۱۶ غوز ۱۴۲۱

خبار : ۳

قرآنہ کریم

سوزه بقره ملت ۱۹۳ نجی آیند ۱۹۷ نجی آینه قدر مفهوم شریعی
[ماشیلی مفهوم فرآیند] سرحوم ماستیل رفت

الرسوم التباثي

[اسلامہ الخطاط و ائمہ] م. شس الذین هرمذیت دین اوزریته مؤسدر. شریعتلک تعددی، اسکی قیدلری جو زمک دینک اساتھ گایا سندندر، شرع بخیل، شرع منصل، خزانہ پرور تو ملک دین میں اسلامہ ضروری۔ اسکی ایران عقیدہ لریلیک تکائف و استحالہ سندن نہلر دوغدی۔ مازده شیم و بوددیزمک تائیاری۔ ولیک شیعیان، بو وادینہ افراد و تغیریطار۔ یونان فلسفہ سنتک اسلامہ تقویٰ۔ متعالہ غفارتلری۔ غلامہ شیعہ قسملوی۔ ویو یون غولرلک آراستہ حضرت علی نک مونی] .

جیہاں

دن و اخلاق . [عبادت اسلامیه و اخلاق] بسم آللٰی

تاجیکستان

ابن تيمه [ابن تيمه تك طرفدارلى ۳۱ نجى حايدن مايد]. . رضا الدين بن فخر الدين

اسلام عربی

[جاد خیلری . قرارکاه عمومینک دسی تبلیغاته کورمه]

نگاهی ۹۰ پاره‌دار

توزيعع یری « زمان کتبخانه سیدر »

نجم استقبال مطبعی

وصدقه ویرمک و قربان کسکدن برایه فدیه واجب اولور. (*) هر کیم که جمه دیکن عمره‌ده استفاده ایدن شکرانه مخصوصه اوله رقی قربان ذبحی، و شاید قربان بوله ماز ویا زیج قربانه قادر اوله ماز ایسه، اثنای جمده اوج، و عودتنده یدی کوند که، بوصوته جمعاً اون کون اوروچ طوئی واجب اولور. فقط بوحکم، (**) مسجد محترم اهالیستن او لیانار ایچوندر. ایندی اللهه اتفا ایلیک و محقق بیلک که جناب حق شدید القادر . (۱۹۷) حجت زمانی معلوم آیلر (***). اولوب، بونارده هر کیم که فریضه حجی ادایه سالک اولورسه، اثنای جمده نسوانه تقریبدن وارتکاب فسقدن و کیمسه ایله بجادله ایتکدن احتجاب ایتسون؛ امر خیره متعلق هر نه ایشلرسه کز، جناب حق بیلور. ای عقول کامنه اربابی! تزید زاد ایدک وزادک خیریتی ایسه تقوی او لدیغندن متقلیدن اولک .

اسلام انبیاء‌ی

اسلام‌ده انجطا ط و انتاه [۱]

هر مدنیت، مطلقاً بر دین او زرینه مؤسس در . تعیین دیکره هر دینک کنديسته مخصوص بز مدنیت وارد . بر مدنیت ویا بر دین، تمدن بشرینک جریان تکاملی ایله آهنگدار اوله منسه، آز چوق بطی بر سرعتله انهدامه سور و کله نیز .

چونکه، بشریت ساحة تمدن ده غایه کاله دوغری ایلر یه مک مجبور یتنده در . اکر دینک احکام فرعیه‌ی منسلبرینی تمدنک صفحات تکاملیه انسیت ایتدیره می‌جهت بر شکل ثابت ده قالیرسه، یا منسلبرینک محاولتی ویا کنديستک سیقیلمه‌ی ایحباب ایدر .

(*) آلتی فقرایه یارمشر صاغ بندای

(**) بوبایده مناسک حج کتابرینه مراجعت لازمد .

(**+) شوال و ذی القعده ایله ذی الحجه دن اون کون

[۱] اولی (اسلام مجموعه) سنک برنجی و دوردننجی صایلزنده در .

اساس دین ده متعدد اولان رسک کرامک شریعتلری آمیسنده‌ی فرق ،
بعث اولنلدقتری زمانلرکی انسانلرک عنقان واحتیاج اعشاریله فرقی اولملرندن
نشأت ایشدر . بویله اولله ایدی ، شریعتلر تنوع ایتز ، هر پیغمبر ، آیلک
رسولک شریعتی نشر وتأییددن باشته بر وظیقه کورمندی .

شریعتلرک تنوعی ، بشریتک ؛ ادوار متولیه ده ؛ معین ولايتیر احکامه
تابع طویله می‌جغی بلک کوزل کوستربکده‌در . چونکه بر عصر ، وبا بر محیط
ایچون فائدەل اولان قیدلر ، دیکر بر عصر وبا بر محیطده ، بالعکس مضر تلی
اوله بیلرلر .

ایکنچی بر شریعت ، او قیدلری رفع ایده‌رک بزرگتنه او بعصرک احتیاجلریله
متاسب یکی حکملر وضع ایتزسه ، حرکت تکاملیه توافقه اوغراره . انسانلرک
تأمین سعادتارینه خادم اولی ایجاد ایدن دین ، سیالتلرینه سبب مستقل اولور .
اکر دین ، آخر ادیان ایسه ، احکام فرعیه‌ی زیاتله تبلی ایده بیلملک دامغاستی
طاشیلیدر .

نه زمان بر هیئت اجتماعیه با غلایان دینی قیدلر ، بشری تکامله مانعه‌لر
احداث ایدرلریه ، او دینک مولودی اولان مدتبت ، تبدیل عمومی نک شعشه
کمالی قارشوئند سونکه بوز طوتار .

او مدتبتی پارلاائق ، او دینی یوکسلیمک ، دینک متسلیلری دوشکلری
قیمع سقالدین ، سوروکلندکلری الیم اسارتندن قورتارمق ایچون ، داهما اولکی
عصر لره عائد اولان قیدلری چوزمک ، دینک اسات عالیسدن ایجاد واحتیاج
زمانه کورم ، یک رابطه‌لر چیقارمۇ اقتضا ایدو .

چونکه باشته زمانلرک ، باشته ذهنیتلرک قدسیت دامغاستی طاشیان فرعی
قیدلر ؛ عصر لرک کذارشیله ؛ قدرت ربطیه‌لری شب ایدرلر . بر عصر ده ، باشته
شرائط تختده اعتلایی موجب اولان عامللر ، دیکر شرائط داخلنده انحطاطله
سبب اوله بیلرلر ! ..

بونک ایچوندرکه بشریتیه اک صوك و اک زیاده کمالی بر دین شهراهی آجان
شریعت اسلامیه ، هر عصرک انسانلرینی دینلی برحیات ایله مسعود ایده بیله جنک

اساسات عالیه‌ی احتوا اینکله متازدرو .

نهوت ، اسلامیت شرع محل دینان اساسات عالیه‌ی؛ هر عصرده مقدس و مرور زمانه تغیر و تبدل اوغر امقدن مصوندر .

فقط ، احکام فرعیه‌سی بوله دکلدر . بونلر محیط و زمانک احتیاجاتنے کوره تبدل ایده‌بیلر ویا بوس بوتون حکمدن ساقط اولوزلر . اسلامیت آخراً دینان اولیئن تأیین ایدن خاصه متازه ، شرع مفصل دینلین احکام فرعیه‌ستک هرف و احتیاجات عصره کوره تبدل ایده‌بیلعاوی ، فرعی قیدلرلر (لا یتغیر) اولق دامغانیدن آزاده بولونه‌سی حصوصنن باشنه بر شی دکلدر .

هر عصرک شرع منصلی ، او دورده‌کی امتک وجدان عمومیستندن دو غمش ، عرف ملینه آویغون کلش اویلدیچه آهنه عمویی تمنه فاتیله‌بیلیک ممکن او نهمن . چونکه بر قاج عصر او له عائد احکام فرعیه‌یه تابع طویلان بر امتک کوندن کونه کیریله‌سی پک ظیعی بر خالدر .

شرع محل کی شرع منصلک ده لا یتغیر اویله‌یی اعتقادنده بولانلر ، ماضی به کومولکدن خرافه برستلک دوشیکدن قورتیله‌مزل . بر کر بو کریوه به دوشوارکدن صوکره ، دین نامه سویله‌نیلن هرشی - انتقاد زحمت کرمکسزرن - قیول ایمک استعدادی حاصل اولوو .

معقول ، غیر معقول هر ایشیدیله کور کوریته اینانق ملکستک نتیجه ضروریه‌سی او لهرق ، اساسی خرافه‌لر ، حدث قیدلر ، اساسات دینیه عدادنیه حیقاولر . بونلره اعتقاد ایتینلری تکفیر ایمک دیندارلر شعارندن صایلر . حالبوکه ذوق تطمین ایدن خرافه‌لر ، دینی تغیظ ایدلر . لا یتغیر حکملر ایسه ، حیاتی دائمی صدمه‌لره معروض بر اقیلر .

اسلامیتک ، بر طاق خرافه‌بیرون قوملر آوره‌ستنده انتشارندن صوکره ؟ هر دینک اوغر ادینی عاقته معروض قالمه‌سی پک ضروری ایدی . یهودیلک ، خرسیانق جوسیلک ، بودیلک کیی ، بر مدینت مستقله طوغوران دینلره تابع اولانلر ؛ اسلامیه خرافه‌دار بر حموله اعتقاد ایله کیریسیورلر دی . اسلامیت بو دینلرک عصر دیده و سوبلری تیزله‌یه مزدی . چونکه ، روحلری ده کیشدی مک

امکان داره مسندن خارجدر.

آسیانک اک اسکی دیتلرندن اولان مازده تیزم (مجوسیلک) ، یهودیلکی ، خرستیانلکی ، بودیلکی ، آز چوق تخت تأثیرنده بولنديردینی کبی اسلامیتی ده تفود متوبیسی آلتنه آلمقده کچ قالمشدر . [۱]

برخی عصر هجری ده ایران اسکی دینی ترک ایده رک رایت اسلام آلتنه کیرمشدر. فقط ، ایران روحنک اسلام روحنه غلبی ، بو مظفریت مادیه دن داها مؤثر و داها نافذ اولدی. اسکی ایران عقیده لریتک تکالق واستحاله سندن شیعیلک دونغدینی کبی ، سینیلک ذه بو تأثیراتدن بوسن بوتون آزاده قالمهدی . اسلامک سطوت عسکریسی حضورنده آکیلن مازده تیزم ، اسم و شکلی ده کشیدزملک صورتیله ، بیکلرجه مذهب طوغوردی. اسلامک قدرت مادیه سیله برابر تفود دینشته ده پاک دریندن صارصدی . [بودیزملک اسلامه تأثیراتی ایسه] [تفوی] یه منق بر جریان ویردی. یهودیلردن دائره اسلامه کیرنلر ، کندیلر لاهه بوار پاک چوق کهنه خرافه اری ده یکی دینه صوفقده تردد ایتمدیل .

خرستیانلک (اعزه) سنه مقابل ، اسلام دده بر چوق (ولی) لو توره دی. یونلر ، مرتبه نبوت قوه چیثار یاه حق درجه ده مظہر تجیل اولدیلر اسلامه صابیلک ، فهیشلک ، پت برستلک ، ... کبی ابتدائی دینلردن ده بعض عندهلر انتقال ایتش ایسه ده ، اک چوق تأثیر و تفود ، بویوک برر مدینت

[۱] ایران ، یهودیلر اوزرنده حقیقته پاک درین تأثیرات دینه برآفان یکانه ملکتدر . عربانلک یهودا (zahveh) سی ، پاک چاپو ، ایرانلرک آهور امازداسته (ahaura mazda) سنه بکره شدر . آسیانک شرق و جوشنده اولدینی کی غربنده ده (آوستا) مؤسسلی ، غسلرجه مهم روالر اویتماشلردر . صوک عصرده اجرا ایدلین تسبیات تاریخی ، یهودیلک خرستیانلنه اسکی یونانلردن کچدیکی ظن اولنان بر چوق دینی عننه و عقیده لرک مازده تیزمه عائد اولدلری ایتاب ایتمددر . مازده تیزمک ایلک تأثیری عربانلک عصر زده ره آلمزمه (spiritualisme) نبله اولدلخه ایجھه بروجھه (cabale) و غنوستیزمه (gnosticisme) مپاک یاتین برذوق اویاندیزمشدر . یهودیلرده قابل (le cabale) و غنوستیزمه (gnosticisme) پاک یاتین برذوق اویاندیزمشدر . مازده تیزم ، خرستیانلک و یهودیلکه اجرا ایتدیکی تفود قدر ، بو دیلکده تأثیراتنه یولندر . هندستان یودیلکی ، ایران مازده تیزمی الله بر چوق نقطه لزده فارشو لاشش ، غله دامما مازده تیزم ده قائلشدر .

طوغوران بۇ درت دىنە ئائىدر . بۇتون بۇ تأثىرلر تختىدە صفوت اصلەمىتى غائب ايدن اسلامىت ، بۇنى بۇتون باشقۇر بىر شكل آلدى :

مسلمان دىناستك هەر طرفىدە (ولی) لىك ، (شىخ) لق بىك زىيادە رواج بولدى . مزاىلرە پىستش ايدلەك عادى تۈرمىدى . مزىن تېبلىك ، زىنكىن تىكىلەرك مظھەر اولۇقلارى رغبت ، حياتى مؤسىلەرى سوندوردى . بۇتون قدىسەت ئۇلۇلرە تەخضىص ايدلەي . شىخلەر قارشى كۆستىرilen تىلىپەت كەلە ، مفکرەلرە طوڭىرىدى .

ھەركىن قرائى او نۇرەرقى يېرلەك ، دەدەلەك كەراستىرلە مىشغۇل اولدىلەر . بىجندۇبلەك ، آيدالىلەك غىر ارادى حىركەتلەندەن احڪام چىقىارىلغە باشلانىدى . قدىسەت ، مزاىلرە ، ئىيسەلەرە قدر تىشىلەن ايدىلەي . مفکرەلر ئۇلۇش بىر آدمىك ، كلاھەندەن ، شفا و شفاقت بىكىلە جىك قدر ضمورە اوغرادى . تېرىپەرە قېيانلىر نىز اىتكى ، قېرلەرن حاچتىر دىلتىك لوازم اىغاندن صايىلەي . خلق ، مىزاز پارماقلەلىرىنە سورۇنىكى و سىلە ئەغىران عدد اىدە جىك بىر حالە ئىيندى .

علم اسلامدە ماضى پىستىك ، بۇتون معناسىلە دىن يېرىتە قايم اولدى . اسکى يې زماندە كەلتى اولقىدىن باشقە مزىتلىرى اولىيان بىر طاقم آدمىلەك سوزلىرى ، قص قرآن ويا حدىت رسول درجه سىنە حرمت و اطاعتە شایان كورىشكە باشلانىدى .

منقولاتە بۇ درجه مى بوطىت ، قوئە مفکرەلرە سوندىرىيپور ، معین و معلوم بىلدەت خارجىنە دۇشۇنڭ كفر صايىلوردى . يىكى حياتك يىكى احتىاجلىرى قسویه اىتكى اىچيون ، فرقان مىين ويا حدىت نبوى يە مراجعت ايدىلە جىكتە ، اسکى كتابىلە باقىلۇردى .

بۇ كتابىلەدە يې بولەمەين ھەرى ، قا كورىلىپور ، فاعلى فسىق ويا كىنر اىلە اتهام ايدىلىپوردى . دىن دە حاكىت قرآن و حدىث دىن چىقىش ، لا على انتىين بىر طاقم آدمىلەك دۇشۇنجەلەرىنە انھصار اىتىشدى . حياتىنە فسىق و حتى كفر اىلە اتهام ايدىلەن بىر چوقۇ ذوات ، ئولىدەكىن

صوکره؛ بویوک بر نفوذ قازانیوردى. [۱] بعضًا یونک عکسی ده کورپلیوردى: حیاتنده مرتیه ولايته چقارلش اولاندردن ير چوغى، ئولەكىن صوکره، اڭ آغىر تشىياتە بىحق هدف اولیورلاردى. [۲]

دېنلرک بوئاڭىزلىغانىدە بىلدە اسکى یونان فلسەمنىك طەكىتى ظھور ايتدى. اىكىنجى عصر ھېرىدىن اعتباراً فيتاغورت، سقراط، افلاطون، بقراط، اقليديس، يطلميوس، ارسطالليس، كى یونان فیلسوفلرینىڭ علمى اساسلارندن باشقە متقىزىيكلەرى ده اسلامە نفوذ ايدى.

مختلف مسلك فلسفيارە ئاييل ويا اسکى دېنلرک تىسباتى مخافظه تىيجىسى اورق معتزلە شىعە، خوارج، سرجە، متبىه، نجاريە، جېرىيە . . . كېيى بىر چوق مذهبلار اوږدۇ يومذهبلاردىن هىرىزىدە بالاخرىه متعدد شعبەلەر آيرىلادىلار. برمذهب اوبابى دىكىرلىنى تكىfir ايدىسۇر، عىنى مذهبك مختلف شعبەلەر بىلە بىر بىرلىرىتە كفر آمیز اتھاملى ياغدىرىيورلاردى. حقىقت حالدە ايسە ھېسى دە اساسات اسلامىدەن آيرىلشىلدە.

معتزلە فرقەسى، واصليە، هذىلە، عمرىيە، نظايمە، سوارىيە، اسکافىيە، جعفرىيە، بشرىيە، مزدارىيە، هشامىيە، صالحىيە، حابطىيە، حدبىيە، معمۇرىيە، ثامىيە، خاطىيە، جاحظىيە، كىيى، جائىيە، بېشىيە ناملىلە يەكىرىمى درت شعبەيە بولۇندى.

بوناردىن واصلىيەلر، هذىلەلر، هذىلەلرلىنى تىختە ايدىسۇر، هذىلەلر، نظايمەلر علەندە قيامتلار قۇپارىيور، خلاصە هى شعبە افرادى دىكىرلىنى تضليل ايتىكى بىر وظيفە تلىقى ايدىسۇرلاردى.

[۱] خبىلر، امام اشغرىك تېزىنى تىخىب، جىدىنى اخراج ايدىلەر آتشە آتىچقىرنى اعلان اىشتىكىردىن، مشارالىيە ارتحال ايدىكى ئىمان، جىازمىي كېزلىيە قالدىرىلش، تېرى بىورىز ايدىلەشىدە.

[۲] بىر چوق حدىث وضع اىتكەلە شهرت بولان (مېرىھ)، ذەدە واقايسە خلق نظرنە بىر (ولى) طانىنىشىدى. توادىكى كۈن يېداك بىتون چارشۇ و بازارلى قاپانشى هەركىن، بىر ولىنىڭ جىازمىنە بولۇنە شتاب اىتىدى. تالبۇكە مېرىھ، سوڭ ئىقىدە بىر چوق حدىث اويدىوردىيە اعتراف ايدىكىتىق (ان كىذبا عنى لىس كىكىن بىلە احده من كىذب على متمدداً نايتبواً مقدمة على الناز) حدىشك ماصدقى اولىقىي ئابت اولىش، هەركىك تىيتە اوغرامىتىدە.

خلافی عیا‌ی دن بعضی‌ریته استاد ایدن ارباب اعزال ، مسائل کلامیه‌ی یونان فلسفه‌نه اویدیور مقه چالیشترق دینی بازیجه ایدیبورلردی. ارباب اعزالک پک زیاده مشغول اویدق‌لری قرآنک مخلوقتی ، ذات بارینک رؤیتی مسئله‌لری مسلمانلر آزموده دونن اوچورومل آحیلمسته سبب اولدی . شیعه فرقه‌ی ، سیاسی احتراصلر ییشه دوشدرک بو اوچورومی بر قات داها درینلشدیردیلر . شیعه‌لرده ، بربورلری تضليل ایدن متعدد شعبه‌ره اقسام ایتدیلر . اک باشده غلاة شیعه دینلین زمره بولینیوردی .

غلاة شیعه ، سیائیه ، کاملیه ، بناییه ، مغیریه ، جناحیه ، منصودیه ، خطابیه غرابیه ، ذمیه ، هشاییه ، زواریه ، یونسیه ، شیطانیه ، وزامیه ، مفوضه ، بداییه ، نصیریه ، اسحاقیه ، اساعیلیه (بو زمره‌یه باطنیه ، قرامطه ، حرمیه ، ناملری ده ویریلر) کبی بر چوچ زمره‌لره آیریلدیلر .

شیعه‌لک ایکنچی فرقه‌ی اویلان (زیدیه) مذهبی منتبلری ده ، جارودیه ، سلیمانیه ، بتیریه زمره‌لریه بولندنیلر . شیعه‌لرک ، دیکر مهم برقسی ده (اماکنیه) نامنی آدلیل .

شیعه‌لر ، حضرت علی واهل ییته محبت ادعاییه اور تایه آتیلمشلردى . بونلره مقابل ، خوارج کروعنی ده مذهبیلری امام‌علیه تفترت اساسه استاد ایتدیردیلر . نه غریب تھلیل درکه مسلمانلری بربورلریه قیردیران ، اسلام دینیانی قاتی بر مذبحه‌یه چویرن حدثه‌لرک سیلری آزموده شخصیت علی (دو ع) اک‌هم بر عامل موقعنده بولینیوردی .

حضرت علیه محبت ایدنلر ، کتديسی نبوت ، حتی الوهیت مرتبه‌نه چیقاریبورلردی . خوارج کروعنی ایه تضليل ، حتی تکفیر ایده جک قدر ایلری کیدیبوردی ! ..

بو ایک جریانک نتاج شیعه‌ی اویلرق ، اسلام نامی آلتده طوبیلانان میلیونلرجه انسانلر ، بربورلرینک قاتلری ، جانلری ماللری ، عرضلری استحلال ایدیبورلردی ! ..

م . سخن‌المربه . بیتمدی .